

ninger, vedkommende disse Forhold, der idelig spille ind paa et reent æsthetisk Omraade; det er ikke den mindste af disse Misforstaaelser, naar man taler om, at det kongelige Theater dog kun af og til giver „nationale“ Fremstillinger, at det opfører mange Ting, som ikke ere „nationale“. Ja, hvad vil det sige, en national Forestilling? Man kan paastaae, at det er kun nationalt, naar der spilles Stykker af Holberg, Heiberg, Hertz, Hauch og Hofstrup — thi Gud være lovet! den dramatiske Production har heller ikke staaet stille i de senere Aar. Undersøger man Forholdene nære, saa finde vi jo imidlertid, at f. Ex. Holberg har laant Gæt og Andet, som ikke er været paa danst Grund, at han har laant baade i Italien, i Frankrig og i Grækenland, og dog falder Ingen paa at negte, at hans Stykker ere saa danst som muligt. Og saa andre af vore Forfattere staae paa samme Maade i Gjæld til Fortiden og til fremmede Lande. Men jeg skal tillade mig at mene, at, naar der paa vor Scene sees Stykker af Molière eller af Shakespeare eller af Scribe, saa er, skjøndt Grundlaget for Fremstillingen er laant af det Fremmede, den dog ved sin Udførelse national: Theatrets Gjengivelse, den kunstneriske Fremstilling er national danst. Det er den store Betydning af et Theater som vort kongelige Theater, at det kan tilegne sig og give os det Fremmede paa en saadan Maade, at vi nyde alle det Fremmedes Fordele, uden at opoffre Noget af, hvad der er vor Natur eiendommeligt, medens Forholdet allfor ofte bliver det Modsatte, naar et Theater er væsentlig henviist til at søge Pengesfordeel ved at give, hvad der lokker og trækker Massen. See paa vore Secondtheatre, see paa, hvad og hvorledes de laane fra den fremmede Scene, fra det fremmede Samsind, fra den fremmede Litteratur, fra fremmede Tilstande og Forhold i andre Retninger; see, hvorledes det træder frem for os, oftest som en maadelig Copi, en aandløs Photographi af det Fremmede, berøvet netop det, som kunde give det Rod og Borgerrøt hos os som noget virkelig Nationalt. Og sammenlign saa det med, naar det kongelige Theater fremstiller et Stykke som Molières „Scapin“ eller Shake-

speares „Kong Lear“ eller ethvert som helst andet, hvorledes der da gennem de fremmede Navne, gennem de fremmede Dragter og Udtryk gaar en danst national Strømning, saa at vi føle, at det Fremmede er tilegnet i Aand og Sandhed, at det er blevet Kjød af vort Kjød og Blod af vort Blod. Det er Traditionen, det er Continuiteten, som er det kongelige Theaters allervæsentligste Støtte, især i Tider, hvor Talenterne falde sparsomt, og den afbryde vi, den ødelægge vi, naar vi hvert 5te eller 10de Aar gjøre Forandring i det Grundlag, hvorpaa vort Theater er bygget. Derfor er dette Forslag ikke udflydigt, det fører over i en Usikkerhed, som vil blive endnu mere fordærvelig for Kunsten, end den hidtilværende Usikkerhed alt har været.

Jeg veed ikke, hvilken Udsigt dette Forslag kan have til at blive vedtaget; jeg haaber, at det vil blive forkastet. Der havde vistnok været Dvsfordring for dem, der nære de Anskuelse, som jeg tillod mig at udvikle ved denne Sags 1ste Behandling, til at søge at give dem et bestemt Udtryk i Form af Forslag til denne Behandling, og jeg har ogsaa beskæftiget mig dermed. Men selv uafhængig af Dvs-gavens egen Vanffælgighed og af det øvrige stærke Arbejde, som kræves af ethvert Medlem her af Forsamlingen, har jeg maattet erkende, at, saaledes som Stemningen er her, kunde jeg ikke vente at føre Noget igennem, der var et Udtryk for mine Anskuelse, og jeg vilde ikke vidtløstiggjøre Discussionen ved at blande et nyt Forslag ind blandt dem, der allerede foreligge. Men desto freidigere og sikkrere kan jeg derfor sige, at Vedtagelsen af et Forslag som dette vilde forseile det Formaal, som det ærede Mindretal selv har erkjendt, at det nærer dermed, og at det vilde virke aldeles fordærveligt for Kunsten, thi det er Hovedfeilen, Hovedmanglen ved dette Forslag, at, skjøndt det forkynder sig som et, der erkjender Theatrets nationale Betydning, behandler det dog praktisk Theatret som en Forlystelsesanstalt.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Medens mit Forhold til det Forslag, som er fremkommet fra Fleertallets Side i Udvalget staaer klart for mig, staaer paa den anden Side mit Forhold ikke